

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

Direcció y Redacció: CALDERON, 36

Administració: PLASSA Sant ROCH, 11

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdagner Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

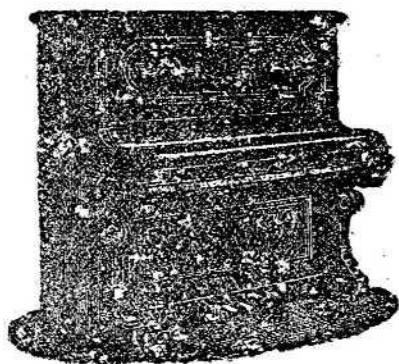
Sabadell. 4 rals al mes.
Fora. 14 » trimestre.
Un número sol. 5 céntims.
Anuncis á preus convencionals.

SE VEN la FLECA del carrer de Gracia n.º 29 (per retirar-se, l' actual duenyo, del negoci).

Teatro Principal.— Està en venda un dels millors palcos del 1.º pis d' aquest Teatro. En la Administració d' aquest diari donaran mes detalls.

Ganga.— Per retirar-se del negoci 's ven una acreditada botiga de gorras, situada á la RAMBLA, N.º 41.

Pera més informes en lo mateix establiment.

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde 150 duros y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi han 5 pera vendre, á preus econòmichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — SABADELL

RE T A L L

De nostre company «La Renaixensa» de Barcelona, reproduhim las següents ratllas quina lectura recomaném als nostres abonats.

Los que ballan al so que 'ls toca la cobla dels diaris de carrer poden comensar á mirar los diners que 'ls hi quedan á la calaixera, que be podria ser, sobretot ara que 'l pa s' ha pujat un bon xich, que algun vespre 's quedessin sense sopar.

En totas las formas imaginables hem anat advertint als nostres lectors dels perills que rodejavan á Espanya, y si 'l daltabaix ve, 'ns sembla que del tot no 'ns arregarà com á tants y tants infelissos que 's xuclan com brescas las embusterias y 'ls optimismes que 'ls hi han anat dihent y predicant. No era aixó lo que als nostres interessos convenia, pero com no 'ns voliam fer cómplices de lo que tenia de succehir y may hem entés que la publicació d' un diari sia la explotació d' una barberia ó d' una casa de dispesas, unas vegadas en sério y ab serenitat, altrás ab indignació, y sovint en broma, porque la patrioteria arriba fins á tal punt que determinats assumptos no 's poden tractar d' altra manera, hem anat posant las cosas á lloch fins á quedar á cubert del xafech que 's prepara y del que ja han comensat á caure las primeras gotas.

Hauria sigut tan fácil seguir la corrent! A qui no li agrada que li digan que no té matador en res? Qui no s' ho creu ser lo més valent, lo més perfecte dels homes? Quina nació no n' está convensuda de que en posant lo coll á un parpal no tombará una montanya? Si fins als caballs los hi agrada que 'ls hi diguin noms bonichs!

Ah si 'ls penedits podian tornar á Roma! Quants n' hi ha dels que s' enfadaren ab nosaltres que ara s' escabellan per no haver sabut llegir *La Renaixensa*.

Hem dit avans que del xáfeh sols n' han caygut las primeras gotas y es aixís. D' altrás ne caurán més grossas que galapats avans no vindrá la desfeta general.

La terrible insurrecció filipina que torna á rebrotar ab tanta forza, la anunciarem molts mesos avans de que esclatés, y per haver obert las potencias dels que més interés tenian en meditar sobre lo que déyam, varem rebre un memorandum del secretari d' una de las principals companyias de Barcelona que guardém sota d' un globo porque ni la pols puga entellar las pocas pero expressivas paraulas que conté. També 'u sabém de llegir entre líneas y molt será que al que posá la estampilla de la societat al peu del memorandum referit no li fém menjar en son dia.

La insurrecció cubana, covada mentres aquí anavan ximplejant ab los moros de Melilla y qual perill advertirem llavors tot comentant los espetechs del *Venadito* y las gestas de la *guerrilla de la muerte*, esclatá també al cap d' alguns mesos, no havent parat may nosaltres de contra-

dir tanta y tanta victoria com nos han anat venent á pesseta 'l mes mentres altres anavan cusintse galons á las mánegas que era un gust.

Quí ha tingut rahó? Quí estimava més al país: lo qui l'advertia del perill ó 'l que 'l llençava timbas avall? Lo qui li deya que dongués per gust á temps lo que més tart tindria de donar per forsa? Lo qui de moment aconsellá una autonomia que per lo radical desarmés als mateixos insurrectes ó 'ls qu' embarcaren 300.000 soldats que no han pogut fer res contra las inclemencias del clima, morintne la tercera part y endogalantse la nació per enviarlos, vestirlos y alimentarlos per tots los dias de la vida? De qué han servit los milions dels empréstits y pignoracions?

Per res; per lo mateix que han servit los barcos vells que teníam á Cuba y 'ls nous que hi varem enviar. Per lo mateix que servirán, si tenim la desgracia que esclati la guerra ab los Estats Units, lo *Vizcaya*, brut de fondos y sense dichs pera carenarlo, los barcos que tenim á mitj fer als arsenals y 'ls que tenim emparaulats á Inglaterra. Ni uns ni altres veurán la mar porque 'ls d' aquí s' acabarán al dia del Judici y d' Inglaterra no 'n sortirà cap si la guerra 's declara. Prou net que ho diuhen d' allí dalt. Lo recort de lo que tingueren de pagar per l' *Alabama* encare 'ls esparvera. De qué servirán los nostres vapors si no fan tant camí com lo de las boñas líneas americanas? Quin corso hi farém al Mediterrani, si no hi ve cap barco dels Estats Units? De quina isla 'ns apoderarém, si no 'n tenen cap, mentres nosaltres tenim tota la bugada estesa al Pacífich, al Atlántich, al mateix Mediterrani?

Pobres de nosaltres si no 'ns ajuda algú! Pobres si alguna gran nació se posa de la nostra banda. Avuy no fa ningú res de franch. Tothom vol eaber la comissió que li donan.

Dolents, molt dolents son los Estats Units. Pero aixó ja ho sabíam, y desde 'l punt que 's doná á Caire 'l fréstech crit d' independencia, enlloch d' entretenirnos á teixir novelas de victorias que 's traduhian per invasions de nous territoris per part dels vensuts, haviam de pesar la gravetat de la cosa y saltar á la ventatja dels més exígens. Aixís ho predicárem desde 'l primer moment: aixís ho hauria fet cualsevol nació de seny. Aquí tot al revés: volcárem á un general de prestigi y enviárem á Cuba á un altre general sense historia militar séria, á un general á qui per endavant feren una llegenda de rigor fins al terrorisme, acabantlo, d' excitar á que hi desarrollés los més mals instints si de cas no 'ls tenia. Igual ferem ab en Polavieja, y un y altre deixaren satisfets als més exígens; los fusallaments á Manila y á la Habana se succehian l' un al altre, y entre un poble que vol passar per cristiá, lluny de ferhi horror, no hi donavan més que alegrías que 's podían llegir en los diaris patriotas que s' anavan exgreixant ab la general desdítza.

Dolents son los Estats Units. May hem dit la décima part d' alabansas de las que 'ls deyan los que avuy los atacan ab tanta furia. Pero dolents ó no dolents, son més forts, están carregats de moneda, tenen á pocas horas de navegació Cuba y á tres dias Puerto Rico. Sas escuadras

voltan totes las mars: á aquestas horas ne debém tenir una prop de Manila, y quan un se sent dèbil, pot tornar-se per sa dignitat al derrer estrém, pero no te de ser tan bestia que per poch que li busquin lo cos ja salti.

Los exaltats d' allí y 'ls d' aquí han fet tot lo possible pera posar trabas al govern, un embaixador americá que no faltá fent del ofici, aixís que arriba al seu pahís se mostra clarament partidari de la independència de Cuba, y un de nostre, quina tristesal quina lleugeresa! per no dirho d' altra manera, ja no ho espera 'l ser aquí, sino que desde 'l seu palau oficial escriu una carta que 's va pendre no se sab còm, pero que 's assegura que 's va perdre la Habana, plena d' insults á n' en Mac Kinley. insults que potser no s' han oblidat encare.

Pobre Sagasta! fa llástima á tot ferne. Cap culpa te en tot aixó y haurá de dur lo pes d' una situació difícilíssima. Ell ha fet lo possible pera pellar la llaga que varen obrir los conservadors; ha concedit una autonomia que cap resultat ha dat fins avuy per ser poch radical en lo polítich, pero la veritat es que era aquest lo camí.

Una culpa sols te: la d' haverse deixat arrossegar un xich per los patrioters que 'l volen perdre. Voltat d' amichs que no senten la nova idea; d' enemichs dinástichs que tot ho sacrifican á sos odís: Cuba y monarquia y tot, de carlins y de republicans que exalsan á n' en Weyler, perque en ell veuen, no al capdill vencedor, sino al creador de dificultats de tota mena pera encendre á la Península la guerra que fa tants anys flagella las colonias, tenia de posar fré als que contribuïan ab sos escrits á la tivantor que hi ha entre 'ls dos pahisos; no debia enviar lo *Vizcaya* á Nova-York perque allí no trobessen tant estrany que 'ls cassa torpeders anessen á Cuba; no debia demanar la destitució d' en Lee si no sabia per endavant que seria destituhit, no tenint per altra part forsa per imposarse.

Pero aixó son pecats xichs al costat dels que feren los canovins. Alló va ser una desfeta d' hont n' ha sortit lo desastre de la Bolsa actual que tants ploran ja á aquestas horas.

Torném á dir que més á compte 'ns hauria sortit fer com los altres. Ni hauriam tingut alguns disgustos particulars ni hauriam hagut de passar vuyt mesos fora de Barcelona.

Pero es aixó fer diaris? Aixó es tonre la llana del remat perque després la ganibeta del carnicer puga passar més lisa. Aixó no es fer d' escriptor. Aixó es fer de marrá que, sabent que no corra cap perill, cada dia porta tot alegroy al Escorxador los bens que l' endemá s' han de vendre á plassa,

Fixinshi 'ls que viuen per las vilas, ja que 'ls de ciutat no ho podem veure perque ni l' Escorxador sabém hont es. Fixinshi, quan passa 'l remat, ab quina tranquil·tat va devant aquell be que de tant gros sembla un ase y la santa innocència dels que 'l segueixen belant. Fixinshi y mirin si hi troban relació ab lo periodista patriota y 'ls infelissos que 'l prenen per un oracle.

SECCIÓ RELIGIOSA

SANTS D' AVUY.—Sant Rodrigo y Salomó, màrtirs; Ramir y dotze monjos màrtirs; Eldrat, abat; Santas Patricia y Modesta, màrtirs y Santa Eufrosia.

Sant Rodrigo y Salomó, son del temps en que imperava à Córdoba lo rey moro Mahomet. Rodrigo seguí la carrera eclesiàstica, tenia un germà moro y aquest lo delatà y fou posat prés. En la presó trobà à son amich Salomó y junts determinaren sufrir tots los martiris avans de renegar de la fé cristiana com pretenia lo tribunal mahometà. Resistiren, donchs los dos amichs à tots los afalags y amenassas essent per últim degollats en Córdoba l' any 859.

PARROQUIA DE SANT FELIU.—Avuy III diumenge de cuaresma. A las set, exercis del mes de Sant Joseph ab misa. A las vuit, comunió general de las Fillas de Maria y Terecianas. A las deu, Conventual. A las tres, Rosari. A las quatre, Corona. Exercis de las Fillas de Maria y Santa Teresa. Sermó cuaresmal y Stabat. A las set, los de la Congregació dels Dolors. A las nou del mati, exercis en honor de Sant Antoni y distribució de 100 pans als pobres.

PARROQUIA DE LA CONCEPCIO.—A las deu, ofici.

SANTS DE DEMÀ.—Sant Grodegando, bisbe, Pere, Afrodissi, Eutiqui, Patrici y companys, màrtirs, Lluís Marbioli, confessor. Santa Matilde, reyna y Florentina, verge.

Santa Florantina nasqué en temps dels godos à la provincia de Cartagena, germana dels ilustres sants doctors Leandro, Fulgenci é Isidoro y emparentada ab la família real, se feu monja y després abadesa, demostrán gran inteligencia y virtut y arribant à una avançada edat morí santament, conservantse part de las reliquias à Murcia y part à l' Escorial.

Notas oficiales

ALCALDIA CONSTITUCIONAL DE SABADELL

Desde 'l vinent dilluns, 14 del corrent, de 10 à 12 del mati y de 4 à 6 de la tarde, se reberán en aquesta Secretaria Municipal los testimonis que presentin los joves del actual reemplaçs pera justificar las excepciones que allegaren en l' acte de la clasificació y declaració de soldats.

Lo que s' anuncia pera coneixement dels interessats.

Sabadell 12 Mars de 1898.—L' Alcalde, Joseph A. Planas.

En lo Registro Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 12.

Naixements: Joseph Valls Canosa.—Emili Dardalló Blanch.

Defuncions: Teresa Oferil Vila, casada, 44 anys.

NOVAS

Va acostantse à passos agegantats lo natural daltabaix que 'l desgovern, la llorda política de partit y la estúpida indiferencia de certas classes han vingut covant de fá temps pera 'l desdixat Estat espanyol. Las noticias dels Estats Units son alarmadoras, la insurrecció cubana potent encara, la de Filipinas redressantse altra volta deixant à en Primo de

Rivera vermell com un perdigot, los valors espanyols baixant escandalosament, lo crèdit del pays per terra, los cambis pujant cada dia mes, los bitllets de Banch arrant de la circulació forsoa y    tot això l' horitzó ennegrit, sentne un camí de salvació, acabant d' atiar-nos    l' ab  m tots los partits polítics qu' han engendrat ab sas concupiscencias la deshonra d' avuy, la miseria de demà.

Los qu' hem predicat    temps la bona nova reclamant pera Cuba l' autonomia en hora oportuna, reformas pera Filipinas avants de la present insurrecció, senyalant á cada moment,    despit dels periodistas d' industria y dels governs de negocis, lo perill    que s' ens abocava, podr  m tenir tranquila la consciència. No podr   aquesta remordir-nos d' haver contribuït jamay al sosteniment d' uns governants ineptes, ni d' haver jugat    conservadors y fusionistas,    republicans y carlins, sense veurer    veyentho, que de tot hi ha en la vinya del Senyor, que jugavan al mateix temps ab l' honra y 'ls interessos de Catalunya y Espanya tota.

Ll  stima que en l' hora terrible que s' acosta, justos y pecadors, pagarem l' escot al mateix temps y ab la mateixa forsa.

La funció que    benefici de nostre distingit amich lo reputat mestre compositor D. Eusebi Bosch, tingué lloch lo dijous    la nit en lo teatre Euterpe, se veg   escassament concorreguda    causa del mal temps.

Se reproduí *La Viejecita* y *La guardia amarilla* quina música entusiasma al auditori singularment la de la primera, per lo nutrida y ajustada que s' execut   ab l' augment d' orquesta, ben conduhida pel beneficiat.

Lo de relleu del programa fou l' estreno de la romansa de tiple de l'   pera *Redhya* original del mateix Sr. Bosch, cantada ab no gayre seguretat per la Sra. Rodríguez, que 'ns sembl   un treball primer  s.

L' orquesta execut   ab molt acert la aventura de la sarsuela *Los bandidos de la Sanana*, *L' himne    la Fraternidad universal*, per l' orquesta, la companyia y coro de «L' Americana», don   una perfecta idea de las moltes condicions que reuneix lo Sr. Bosch, que se 'ns revel   un t  cnich musical d' alta talla.

Al final d' aquesta composició fou cridat    l' escena hont li foren oferts quinze valiosos regals de sos admiradors y amichs, mentres del públich queya una pluja de papers contenint versos y ressonava pel teatro un insistent aplauso al que unim lo nostre, donchs se 'n f   acreedor qui tant bé honra al art, com nostre estimat amich don Eusebi Bosch.

Dintre poch   dias quedar   instalat lo C  rcol Lliberal en lo carrer Baix de la Iglesia.

Lo divendres passat se reuniren en lo Sal   Sabadell  s las 13 seccions de que s' componen lo c  nt electoral d' aquesta ciutat acordant per una-

nimitat presentar per candidat á diputat á Corts á D. Timoteo Bustillo y Lopez, que 'n las duas últimas legislacions ha representat aquest districte.

En lo teatro Principal se posarán en escena avuy á la nit l'episodi *Trafalgar* y la sarsuela *La Viejecita*!

La orquesta *Fatxendas* aumentada, está encarregada de la part musical.

La funció que estava anunciada per ahir á la nit en lo teatro Cervantes y en la que hi tenia que debutar la companyia mimica *Onofri*, tingué que sospendres per causa del mal temps.

Ahir á la nit, en lo Casino de la Fusió Republicana, devia celebrarshi una reunió á la quina estavan cridats los republicans de tots matissos, socialistas radicals, obrers y ex-posibilistas al objecte de designar son candidat á Corts per aquest districte.

En lo Circol Lliberal s' han reunit també aquestos dias los partidaris de la candidatura oficial del senyor Bustillo.

Ja tenim altra vegada apunt de baraliarse la població, enfondint mes y mes las divisions promogudas.

Per ells farán; los hi hem dit tantas vegadas que es inútil tornarho á repetir. Afortunadament aquesta vegada podrém anar á esplayarnos á Vilafranca defensant la candidatura Permanyer y prenent alé pera quan se presenti ocasió oportuna en nostra ciutat estimada.

Ja fa uns quants dias que están paralísadas las obras del pont sobre 'l riu Ripoll d' aquesta ciutat á Castellar.

Segons se 'ns diu, la causa del paro es degut á que als travalls fets pera conseguir de la Superioritat la modificació del primitiu projecte del pont elevantlo 2 metros mes sobre 'l nivell del riu.

Com aixó s' ha conseguit es d' esperar que dintre pchs dias se reanudarán las obras á fi de no eternisar la realisació de tant sospirat projecte.

Ahir matí en la Parroquia de la Purísima Concepció se celebraren los funerals pera l' etern descans de nostre malaguanyat amic don Joseph Oller y Comadrán (q. a. c. s.) als que assistí una merosissima concurrencia evidenciá una vegada mes la fonda simpatia que s' han captat lo bon amic Oller y sa apresiable familia.

Deu s' hagi apiedat de la seva ánima.

La coneguda casa de Madrid R. Lozano y Sobrino que de tant temps ve sostenint amistosas relacions ab las fàbricas de nostra ciutat, funcionarà d' aquí endevant baix la rahó social *Emilio P. Lozano*, continuant en igual forma los negocis de panyeria á que venia dedicantse la extingida societat.

Imprempta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 36.—SABADELL